1939 ий
30
ИЮНЬ
№ 55 (554)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла эллысе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

КОЛХОЗНИК-ШАМЫЧЫН С'ЕЗДЫМ СЕҤЫМАШ ДЕНЕ ВАШЛИИШАШ ВЕРЧ

ВКП(б) Центральный Комитет ден СССР Совнаркомын „Колхоз - шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" постановленийыште тений шыжым ял озанлык артель Уставыш поправка-шамычым пуртымо вопрос нерген колхозник-шамычын с'ездым ўжаш палемдыме.

Тиде с'езд колхозный ялын, уло элын илышыштыже кугу значенийым иметлыше с'езд лиеш. С'езд могай кугу гигантский шар-шамыч дене колхозын кушмыжым, социалистический земледелийын эре у да у сеҤымаш-шамычым шумыжым раш ончыкта. Ял озанлыкым коллективизироватлымаш завершитлалтын, колхозный строй йӧршеш лан пенгыдемын.

Лу миллион еҥ-шамычшке илышыштым курымеш лан колхоз дене кылденыт. Колхозный корныш шогалын шкеныштын пиалыштым, общественный пашам йӧратымыштым паленыт. Ял озанлык артельын сталинский Уставшым илышыш чарныде пуртен шогымаш колхозын доходностьшым, колхозник-шамычын улан илышыштым йӧлталеш. Колхозник-шамычын илышыштым кажне ийын сылнештеш, поянештеш. Советский еҥ-шамыч тыгай успехыш шумашеш вигунамат огыт шогал. Ял озанлыкыште пашам стахановский ыштен пырчан культур дене хлопок, йытын, сахарный ушмен дене рекордный урожайым налмаш—тиде чылажат колхозный озанлыкыште трудын производительностьшым адакат йӧлталаш лийме возможностьым нерген ойлат.

Кажне честный колхозник озанлыкын кугемдымашеш да пенгыдемдымашеш заинтересован. Нунын шонымашышт: колхозный производствым пенгыдемден, лодырь ден рвач-шамычым сорлыклен, общественный колхозный озанлыкын рольжым йӧлталын, колхоз ден колхозник-шамычын доходыштым йӧлталмашке направитлыме улыт. Нуно партий ден правительствын мероприятийыштым куанен вашлийыт, тушто шкеныштын шонымаштым, желанийыштым ужыныт. ВКП(б) Центральный Комитет майский пленумын колхозник шамычын с'ездым созыватлыме нерген решенийжым колхозный крестьянство пашаштыже у производственный под'ем дене куанен вашлийын.

Ял озанлык пашан эн ответственный моментше—у шурным поген налмаш жап лишемеш. Тений шурно сай лектышан лияш кугу ўшаным пуа. Сай шурным саҥын ямдылалтын, жапыштыже поген налаш кӱлеш. 8 миллиард пуд пырчан шурным налшаш верч колхозник-шамыч, МТС пашаеҥ - шамыч социалистический соревнованийыш ушненыт. Уборкым жапыштыже да сай качество дене эртарымаште комсомольский организаций партийный организацийлан кугун полшышаш.

Комсомольский организаций-шамыч ончылно кугу задача-шамыч шогат. Уловий дене социалистический соревнованийым шарен, массын кугу движенийжым возглавитлыман. Колхозник-шамычын с'ездым достойно, колхозный производствын чыла участкылаштыжат сеҤымаш-шамыч дене вашлияш, чыла культур денат отличный урожайым налаш, уборкым да заготовкым образцово эртараш, колхоз ден колхозник-шамычлан кугу доходым обеспечитлаш задача-шамыч шогат. Ниве лозунг-шамычым илышыш пуртышаш верч нимогай шумихэ, парадность деч посна район, колхоз, бригада, звено, агрегат-шамычын соревнованийым кумдан шараш кӱлеш. Ниве задача-шамычым шуктымаш партийный ден комсомольский организаций-шамыч деч кугу ответственный пашам йодыт. Ик митинг дене да резолюцийым формально гына приниматлымаш дене кугу успехыш от шу. Соревнованийым туге организоватлаш кӱлеш, чтобы кажне колхозникын пашажат раш койжо. Комсомолец-шамыч масса коклаште, производствышто, тыгак политический пашаштат большевистский вожак улмыштым ончыктышаш улыт.

Кызыт основной вниманийым ўдымӧ шурным ончымашке да урожайым жапыште поген налмашке ойрыман. ВКП(б) ЦК ден СССР СНК „1939 ийыште урожайым поген налашлан да ял озанлык продукт-шамыч заготовкылан ямдылалтме нерген" постановлений ыштышаш пашалан раш программа улеш. Тиде постановленийым илышыш пуртен колхозник-шамычын с'ездым у сеҤымаш-шамыч ден вашлийына.

Всесоюзный ял озанлык выставкыште Узбекский павильоныш пурмаш дене.

КОМСОМОЛЕЦ-ШАМЫЧ САЙ ПРИМЕРЫМ ОНЧЫКТЫШАШ УЛЫТ

„Трудовик" колхоз (Йошкар-Ола горсовет) колхозный погынымашеш ВКП(б) ЦК ден СССР Совнаркомын „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" да „1939 ийыште урожайым поген налашлан да ял озанлык продукт-шамыч заготовкылан ямдылалтме нерген" постановленийыштым колхозник-шамычлан сай умылтарыме. Ниве постановлений-шамыч лодырь, лжеколхозник-шамычлан пеш чот действоватленыт. Теве Купрянов Михаил Иванович кок ий жапыште колхозный производствышто пашам ыштен огыл ыле. Кызыт ик пашакат кайыде огеш код. Тыгак колхозница Г. Г. Палькова колхозный пашаште активын участвоватлаш тӱҥалын.

Приусадебный участкым уточнитлашлан горсовет президиум 28 июньышто комиссийым создаватлен. Тиде комиссий пашам ышташ тӱҥалын. Ниве постановлений почеш колхозник П. Яшинлан приусадебный участкым пуымо огыл.

Уборкылан колхоз тӱрыс ямдылалт шуын. Машина, склад, мешкотар да транспортный ўзгар-шамычым тӧрлатен шуктымо.

Посна палемдаш кӱлеш. Тиде колхоз гыч 5 комсомолец тӱрлӧ учрежденийлаште пашам ыштат, учебный заведенийлаште тунемыт. Но комсомолец шамыч колхозный паша дене вимньярат огыт интересоватле. Колхозный молодежь дене пашам огыт ыште. Теве сельскохозяйственный колхозный техникумышто т у н е м ш е А. А. Усков дечын колхоз председатель М. П. Стариков йолташ шуко гана полшым йодын, но тудо колхоз правленийыш ик гана мием огыл.

Мих. ТОЛСТУХИН.

ВЫСТАВКЫШ У СЕҤЫМАШ-ШАМЫЧ ДЕН МИЯ

„Новый Путь" колхозым (Йошкар ола горсовет) Всесоюзный ял озанлык выставкыш кандидатлан утвердитлыме. Тиде колхоз горсоветысе моло колхоз-шамыч деч кеч могай пашаштат эн ончылно улеш. Тений гектар гыч кокла шот дене 14 центнер пырчан шурным налмаш виян ямдылалтеш. Кызыт 2 жнейкым ремонтироватлыме, чыла тщательно шӱрымӧ даяндар верыш шогалтыме. Тиддеч посна 2 молотилкым да ик полусложкым ремонтироватлен ямдылыме.

Шурным опташ 50 мешакым ямдылыме. Тугак склад шамычым ямдылыме.

„Новый Путь" колхоз Всесоюзный ял озанлык выставкыш у сеҤымаш-шамыч дене мия.

О. Васюк.

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫШТО

ЛКСМУ ЦК ЮБИЛЕЙНЫЙ ПЛЕНУМЖО

Киев, 26 июнь. (ТАСС). Тачe столицысе актив дене пырля Украинысе комсомоллан XX ий темме лӱмеш ЛКСМУ ЦК торжественный юбилейный пленумжо лийын.

Почетный президиумыш ВКП(б) ЦК политбюро, КП(б)У ЦК политбюро, Димитров, Тельман, Хозе Диас, Долорес Ибаррури йолташ-шамыч кужун сово кырымаш дене сайлалтыт. Пленум пеш кугу под'ем дене почетный председательлан Сталин йолташым сайла.

„Украинысе комсомоллан XX ий" доклад дене ЛКСМУ ЦК секретарь Хоменко йолташ выступатлыш. Пленумым приветствоватлаш киевский гарнизонысо сводный батальонын войскаже, столицысе пионер-шамыч делегаций толыныт.

Юбилейный пленумысо участник-шамыч пеш кугу куанымаш дене Сталин, Молотов, Ворошилов, Хрущев йолташ-шамычлан приветствийым колтеныт.

У урожай шурным сдатлат

Одесщинан колхозшо-шамыч у урожай шурным „Заготзерно" пунктлашке сдатлаш тӱҥалыныт. Овидиопольский район Молотов лӱмеш ял озанлык артельын колхозникше-шамыч тенгече 4,7 тонн „Украинка" шыдаҥым государстволан хлебопоставка счетеш „Заготзерноын" Аккаржанские пунктышкыжо наҥгаеныт. Миллионер „Искра" колхоз Овидиопольский пунктыш 3 тонн шыдаҥым конден. Одесский район Котовский лӱмеш колхоз сай качестван сортовой шыдаҥым наҥгая.

108

ОБИЛЬНЫЙ УРОЖАЙЫМ ПОГЕН НАЛАШ ЯМДЕ

Сталинский 8 миллиард пуд киндым налшаш верч кажне колхозын первей ший задачыже улеш. Тиде задачым республикыште шуко колхоз-шамыч честь дене шуктен толыт. Тений ятыр колхоз-шамыч шке ныштын практический пашаштышт сеңымашыштым Всесоюзный ял озанлык выставкыште демонстрироватлаш тӱҥалыт. Кызыт Главный выставочный комитет Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлаш кандидатлан утвердитлыме колхоз-шамыч социалистический соревнований ден стахановский движенийым кумдан шарен, тений пасу пашаште эше кугу сеңымашым добиватлышаш верч кучедалыт. Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлаш утвердитлыме кандидат-шамыч кокла гыч „1 Май" колхозат (Йошкар-Ола Горсовет) кӱкшӧ шурно налмыжлан выставкыште участвоватлаш тӱҥалеш.

Тиде колхоз 1937—38 ийыште кокла шот дене 15,53 центнер шурным налын. 1937 ийыште ик гектар гыч 23,7 центнер шӱльым, 1938 ийыште 16,54 центнер уржам налын. Тений ик гектар гыч 17 центнер шурным налына манын—колхоз председатель Василий Кузьмич Мамкин ойла.

Чыла культурымат сортовой семена дене да протравитлен ӱдымӧ. Шошым кок ияш озымым тырмалыме, подкормкым ыштыме. Ик ияш шурнышто шӱкшудым кӱрмӧ. Кызыт „1 Май" колхозын посевше сай кушкеш.

Т. Мих.

ЧЕСТНЫЙ КОЛХОЗНИК-ШАМЫЧЛАН МЕШАЯТ

Захар Капитонович Бочаровлан 63 ий. Тудо кечывалым пасу пашаш ко итеш, а йӱдым орола. Бригадир могай пашам колта, тудо эре кая, пашам честно ышта. Тений пел ийыште 116 паша кечым ыштен. Бочаров колхозлан преданный, общественный собственностьым пеңгыдын аралыше айдеме. Тыгак 60 ияш Бочаров Михаил колхоз пашам честно ышта, тений чылаже 138 паша кечым ыштен.

Ниче кок старик-шамыч „Новая Жизнь" колхозын (Мари-Турек район) эн оңчыл стахановецышт улыт. Тыгай честный колхозник-шамыч ден пырляк колхозышто лжеколхозник, лодырь, рвач-шамычат улыт. Шутов Константин Васильевич 30 ияш веле, туге гынат колхоз паша деч эре шылеш. 1938 ийыште 85 паша кечым гына ыштен, 1939 ий 25-ше июнь марте 58,06 паша кечыже гына уло. Шошо ага деч вара ик паша кечымат ыштен огыл. Тылзе годсек вес пашаш вербоватлалт каяш тӧчен коштеш. Тудын ватыжат—Шутова Татьяна колхоз пашашке ок лек. 1939 ийыште 1,30 паша кечым гына ыштен, тидыжымат 1 май пайрем годым киндым кӱештмыжлан налын. Ниче „колхозник-шамыч" моло колхозник-шамыч ден тӧрак приусадебный мландым кучат да государственный льгота дене пайдаланат.

Тыгай лжеколхозник-шамыч „Новая Жизнь" колхозышто молат улыт. Чылаже 95 трудоспособный колхозник шотлалтеш, тыжеч 1939 ий июнь тылзе марте 53 колхозник 40 паша кече деч кӱшкӧ ыштен огытыл. Колхозын руководящий составшат трудовой дисциплиным нарушатла. Счетовод Рябчиков Дмитрий арня дене йӱын кия. Учет пашам йӧршын луген пытарен. Бригадир Рябчиков Алексей нимогай пашам ок ыште. Партий ден правительствын „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" пунчалыштым колхозник-шамыч коклаште умылтарыме огыл. Тиде колхозышто комсомольский организаций уло, но тудат нимогай пашам ок ыште. Март тылзе деч вара комсомольский собраний лийын огыл, кызыт колхозышто улыжат 2 комсомолец веле кодын. Колхозышто 14 рвезе-ӱдыр улыт, но 1939 ийыште ик ӱдырымат комсомолыш пуртымо огыл. Комсомолец-шамыч Бушков Михаил Демидович ден Рябчиков Никита колхозышто нимогай массовый пашамат огыт ыште.

Колхоз тений у урожайым погашлан ямдылалташе пеш начар положенийыште улеш. 4 жнейка, 2 молотилка, косилка, 4 пуалтыме машина уло, иктыжымат ремонтироватлыме огыл. Иҥымлаште леведыш уке. Колхозын 44 пашазе имньылан кычкаш йӧрышӧ 18 орава веле. ВКП(б) ЦК ден СССР СНК 1939 ий 28 майысе „1939 ийыште урожайым поген налашлан да ял озанлык продукт-шамыч заготовкылан ямдылалтме нерген" постановленийым ит кодшо ийысе киндым погымо да ямдылыме годым йоҥгылыш-шамыч, простой уборочный машина-шамычым нунын значенийыштым ситышын аклыдымашлан кӧра, ситыдымашын кучылтмаште лийыныт манын оҥчыктеныт. Тиде пеш чын! Но але „Новая Жизнь" колхозышто тидым шотыш налын огытыл, ӱмасе семынак ышташ продолжатлат.

Колхоз шудо солашат ямде огыл. Таче-эрла лекташ кӱлеш, а пашавий распределитлыме огыл, могай бригада, звено, могай участкыште ышташ тӱҥалмыжат огыт пале.

Комсомольский, партийный да советский организаций-шамычлан „Новая Жизнь" колхозым оҥчылрадамыш лукташ тыршаш кӱлеш. Тушто лодырь, прогульщик да разгильдяй-шамыч вашгареш решительный кучедалман.

М. Яныш.

Мари-Турек р-н.

Снимкыште: 8 ше №-ан тракторный бригадын бригадирже Г. Я. Смирнов йолгаш (Йошкар-Ола МТС) производство деч кӱрылтде тракторым тунемше Власова Варваралан цилиндрын пашаже нерген умылтара.

Фото М. Чуршуковын.

VIII ПЛЕНУМЫН РЕШЕНИИЖЫМ ИЛЫШЫШ ПУРТЕНА

Исторический XVIII парт-с'ездын решенийже негызеш ВЛКСМ ЦК-ын VIII пленумжо комсомол оҥчылно шогышо задача-шамычым осуществитлышаш верч кучедалшаш действийын боевой программыжым разработатлен.

Коммунистический партий комсомолым государственный ден хозяйственный строительство-шамыч дене заниматлаш обязатлен, тудлан кугу доверийым оказатлен.

Мемнан районысо комсомольский организаций-шамыч XVIII партс'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решений-шамычыштым келгын тунемын, производствышто авангардный рольым заниматлат, производственный планым темышаш верч кучедалмаште сай тӱҥалтышым оҥчыктен шогат.

„У Илем" колхоз председательлан (Оршинский ял совет) первичный комсомольский организаций секретарьын заместительже Полушин йолташ пашам ышта. Тудын моштен вуйлатымыже дене колхозышто трудовой дисциплиным сай шындыме. Комсомолец-шамыч шкеныштын паша участкыштышт пашам сай ыштен шогат. Колхоз шошо агалан сай ямдылалтын шке жапыштыже эртарын. Шошо ага пашаште кажне паша участкыш комсомольский вий ден колхозник-шамычым сай расстановитлыме дене сай результатыш шумо. Комсомолец Мочалов стахановский метод дене куралмаште нормым 160 процент марте темен шоген. Каныш жапыште газетым йӱкын лудмашым эртарен. Колхозышто стахановец-шамычат кушкыныт. Нунын сай результатышт дене колхоз шошо агам 5 кечыште сай качество дене эртарен.

Кызыт комсомольский организаций уборкылан ямдылалтмаште колхозлан практический полышым пуэн шога. Уборочный кампанийлан ял озанлык машина, амбар, мешкотар, тӱрлӧ инвентарь-шамычым ремонтироватлен ямдылыме. Полушин йолташын сай пашажым учитыватлен, райкомол партий членыш кандидатлан рекомендоватлен.

Але „Марий Куадыш" колхоз пеленсе (Кукмаринский ял совет) комсомольский организацийым налаш. Тыште комсомольский организаций секретарь И. М. Кудрявцев йолташ колхоз председательлан шога. Тудат пашам томам огыл шынден. Шошо агалан сай ямдылалтын да 5 кече коклаште сай качество дене ӱден пытарен. Тыште счетоводлан комсомолец А. Т. Горинов йолташ ышта, учет пашам сай шынден. Комсомолец Медведев колхозын эн сай стахановецше. Нуно чынжымак кеч куштат примерым оҥчыктен шогат.

Актив-шамычын районный совещанийыштышт Кудрявцев йолташ комсомольский организаций лӱм дене уборочный кампанийлан кызытак сай ямдылалт шуаш мутым пуэн ыле. Кызыт пумо мутым паша дене сула. Уборкылан тӱрыс ямдылалтын.

Тыгак „У Пасу" колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций (секретарь М. А. Янаев) пашам сай ышта. Шошо ага жапыште чыла комсомолец-шамыч колхозын почет оҥашке лийыныт. Куралмаште молодежно-комсомольский звено сай куралме нормым кажне кечын эртарен темен. Тыште йытыя паша дене постоянный звено уло. Тиде звеном комсомолка А. Е. Смородинова йолташ вуйлата. Йытыным агротехникын чыла правилже почеш ӱден да сайын оҥча. Кок пачаш прополкым ыштыме, агрономын советше почеш подкормкым ышта. Кызыт йытын пеш сай кушкеш. ВКП(б) райком секретарь Дашков йолташат йытыным ужын, сайлан шотлен.

Комсомолка Яшметова йолташат („У Вий" колхоз, Кузнеч ял совет) сай льноводка. Тудын йытыныштыже ик шӱкшудымат от му, шӱкшудым сай кӱрмӧ. Йытынлан сай ӱандыш улшо „ночное золото" дене подкормкым ыштен. Тудо кажне ийын эре ударница, шуко гана премийым налын. Туге гынат, комсомольский организаций (секретарь Глушков) тудлан политический кушмаштыже шагал полша.

„Чобык" колхоз (Немда ял совет) ял озанлык машина-шамычым ремонтироватлен шуктен, у шурно опташ амбарым, мешак-шамычым, комбайн гыч пырчым шупшыкташ 10 ящикым ямдылыме. Икияш шурнышто прополкым ыштыме.

Районышто тыгай сай пример-шамычым шуко оҥчыкташ лиеш. Тиддене пырля начар комсомольский организацият улыт. Теве Ворошилов лӱмеш колхоз (Масканур ял совет) шошо агам томам эртарен, пырым вараш кодын куралме, уборкылан ок ямдылалт. Но тидым комсомольский организаций (секретарь Домрачев) ок уж. Партий ден правительствын постановлений-шамычым колхозник-шамычлан ок умылтаре.

Тыгай койышым чыташ ок лий. Кажне комсомольский организацийлан XVIII партс'езд ден ВЛКСМ ЦК VIII пленумын постановлений-шамычым умылаш кӱлеш. Нуно шке пашаштым перестроитлышаш улыт. Массово-политический пашам сай шынден, мемнан оҥчылно шогышо задача-шамычым ме тӱрыс шуктена.

А. Шипицина,

У-Тор'ял ВЛКСМ райком секретарь.

МОСКВАСЕ КОМСОМОЛ ВСЕСОЮЗНЫЙ ЯЛ ОЗАНЛЫК ВЫСТАВКА СТРОИТЕЛЬСТВЫШТЕ

ВЛКСМ ЦК VIII пленумын решенийжым шуктен, московский комсомол мемнан жапысе выдающий сооружений—Всесоюзный ял озанлык выставка строительствым шефыш налын. Ял озанлык выставка колхозный стройын сеҥымашыжым, социалистический земледелийын чыла кушшо мощьшым да колхозный крестьянствын зажиточный да культурный илышыжым продемонстрироватла.

ВЛКСМ Московский комитет шке шефствыжым столица да областьысе лучший комсомолец-шамычым выставка строительствышке мобилизоватлымаш гыч тӱҥалын. Тудо строительствышке 1.500 комсомолец-шамычым колтен. Нунын коклагыч тӱрлӧ специальностян—плотник, бетонщик, столяр, каменщик, слесарь, электрик да молошамыч дене 68 молодежный бригадым организоватлыме ыле.

Московский комсомолын колтымо еҥже-шамыч шке пашаштын тӱҥалтыштак стахановский пашан замечательный образецшым ончыктеныт да тидын дене выставкыште шуко тунемман коллективын йӧратымашыштым да пагалымашыштым завоеватленыт. 68 гыч 3 бригада гына шкенынтын производственный заданийыштым 100 гыч 150 процент марте тема, а кодшо 65 молодежный бригадыже заданийым 150 гыч 300 процент да шукыракат темен шога.

ВЛКСМ МК лучший молодежный бригадылан Переходящий Красный знамям установитлен. Тиде знамя верч кучедалмаште комсомольско- молодежный бригада-шамыч коклаште социалистический соревнований кумдан шарлен, кудын результатше дене ме строительствыште молодежын производственный пашажын прекрасный итогшым иметлена. Москвасе Первомайский райкомолын колтымо каменщик-шамыч комсомольский бригада (бригадир Смирнов йолташ) кермыч оптымаште сай качество дене кече гыч кечыш нормым 250—300 процентлан темен толеш. Бригадир Смирнов йолташ шкеже моло йолташыже дене соревноватлымаште ик кечыште 12.600 штук кермычым оптен, нормым 750 процент марте темен шога.

Смирнов йолташ чыла строительствыште паша производительностьын эн кӱкшӧ показательышкыже шуын, бригадыже соревнованийыште ончыл верым налын. Смирновын бригадыжлан 17-ше майыште самырык строитель-шамычын слетыштыжо ВЛКСМ МК-н знамяжым вручитлыме.

Данилов йолташын маляр-шамыч бригадыже Смирнов йолташын каменщик-шамычын бригадыже дене соревноватлен, ВЛКСМ МК-н знамяже верч упорный кучедалмашым шарен. Пытартыш 15 кечыште бригада производственный заданийым кокла шот дене 318 процентлан, а моло кечылаште 500 процентлан темымашыш шуын, „Лен-конопля“ павильон чиалтымаште 5 кечыште кок арня производственный заданийым темен. Смирновын ончыл бригадыже Даниловын бригадыжлан уступитлен. 11 июньышто ВЛКСМ МК-н знамяжым ынде Даниловын бригадыжлан вручитлыме.

Андрейченко, Радюкин, Титов, Тимченко, Свинарев, Потеряхина йолташ-шамычын да лу дене моло бригада-шамыч шкенынтын стахановский пашашт дене выставка строительствыште чыла коллективлан палыме улыт. Стахановский трудын 20 самырык передовикше-шамычым почет доскаш пуртымо да лу дене еҥ-шамычым шерганан подарок дене премироватлыме.

Комсомолец-шамыч ден молодежым сайын руководитлашлан ВЛКСМ Москва горкомол строительствын отдельный об'ектышкыже Москвасе чыла райкомол-шамычым пеҥгыдемден.

Выставкысе комсомольский организаций-шамыч строительствын участкылаштыже „Легкий кавалерий“ постым организоватленыт. Заводлаште заказ шукталтмым проверитлымаш, проектирований состоянийым, механизацийым, охраным да молым проверитлымаш дене рейд-шамым эртаралтыт. Бюллетень ден сигнальный листок-шамыч лукталтыт. „Легкий кавалерий“ строительствыште улшоситыдымаш ден безобразийым кораҥдаш полша.

Озанлык илышыште комсомолын участийже комсомолец-шамыч ден молодежым политически воспитатлымаш дене марксистско-ленинский учением овладетлымаш дене сочетатлалтман. Тиде шотышто московский комсомольский организаций полышым пуэ. Строительствыште Китайысе событий-шамыч нерген, А. М. Горькийын илышыж ден творчествыже нерген да тулеч моло нергенат беседым эртарыме. Концерт шамычым организоватлыме.

Тидден пырля кугу ситыдымашат уло. Южо бригада-шамыч пашан кӱкшӧ качествыж верч начар кучедалыт. Октябрьский райкомоллан прикрепитлыме „Новое в деревне“ павильонышто изиш пужен ыштыш кӱлеш.

Нимогай ӱшаныдымашат лийын ок керт, что Московский комсомол партийын руководствыжо дене шефствыште шкенжын обязательствыже-шамычым честь дене шукта.

Г. Соколов,

Всесоюзный ял озанлык выставкыште ВЛКСМ МК комсоргжо.

КОЛХОЗНИК-ШАМЫЧ ШКЕ ЮБИЛЕЙЫШТЫМ ПАЙРЕМЛЫШТ

21 июньышто „Кугу-Кожлаял“ колхозым организоватлымылан 10 ий теме. Тиде кужык жапыште „Кугу Кожлаял“ колхоз чот пеҥгыдемын, большевистский лийын, а колхозник-шамыч зажиточный лийыныт. 21 июнь кечын—шкенынтын 10 ияш пашаштым да Марийский АССР Конституцийым утвердитлымылан 2 ий темме кечым отмечатлыш.

Ял шеҥгелне шарлен кийыше кумда, ужар посто дене леведме гай олыкышко колхозник-шамыч эрденак погынаш тӱҥальыч. Волейбол ден модыт, курыштал соревноватлат, биллиард дене модыт.

Умбалныракпатефон муро шергылтеш, ӱдыр-шамычын сылне, шӱмым куандары пе ямдар йӱкышт чодра кумдыкеш йоҥгалтеш. Ик манаш, куаныме пайремын сылне йӱкшӧ кажнын шӱмым ласкандa.

Митинг тӱҥале. Учитель С. А. Пуртников колхозник-шамычын 10 ий пырля пашам ыштен толмышт, нунын культуранмышт да зажиточный илышышт дене, Марийский АССР Конституцийым утвердитлымылан кок ий темме кече дене саламлыш. Тудо колхозын 10 ий жапыште кушкын толмыжым, виянмыжым, сеҥымаш-шамычыштымыжым да колхозышто кече гыч кечыш уда у стахановец-шамычкушмым ончыктыш. Тиде тема денак диаграмма, таблица-шамыч трактоватлат.

Митингыште ВКП(б) райком гыч Окулов йолташ да молат салам мутым каласышт. Выступатлыше колхозник, колхозница-шамыч шке пиалан, зажиточный илыштлан куанен, тыгай илышым пушо калыкын йӧратыме вождьшо Сталин йолташлан кугу благодарностьым выражатлен выступатлышт.

Митингыште колхозын эн сай стахановец-шамычшым премироватлышт, нунын коклаште пашаште чылалан пример улшо 70 ияш колхозник — Раков Сергей. Тудо нимогай пашa дечат огеш код, пашам добросовестно ышта.

Колхозник - шамыч, 10 ий жапыште ыштен толмо пашаштлан итогым ыштен, калыкын вождьшо Сталин йолташ йыр пеҥгыдын сплотитлалтын, пашам адакат сайракын, большевистски ышташ, уборкылан отлично ямдылалташ, тудым образцово эртараш резолюцийым принимитлышт.

А. С. Степанов,

Моркинский район.

МАРПРОМСОЮЗ СИСТЕМЫСЕ АРТЕЛЬ-ШАМЫЧЫН САМОДЕЯТЕЛЬНОСТЬЫШТ

26—27 июньышто Марпромсоюз системысе промысловый артель-шамычын художественный самодеятельностьышым ончымо. 2-шо республиканский олимпиада эртыш, тушто Марпромсоюз системысе 6 коллектив участвоватлышт. Участвоватлыше посна коллектив-шамыч кугу мастерство дене шке самодеятельностьыштым ончыктышт.

Юринский районысо „Комбинат“ промартельын хоржо верген поснак ойлыде ок лий. Нуно „Метелица“, „Чапаевская“ муро-шамычым да „Эх ты, сад, ты мой сад“ русский народный мурым кугу мастерство дене мурен ончыктышт, калык нуным кужу жап сово кырымаш дене сопровождатлыш. Шкет мурышо Алла Гурьева „Любушка“, „Катюша“ муро-шамычым исключительный мастерство ден исполнятлыш. Гурьева йолташ ӱмасе 1-шер спубликавский олимпиадыштат начар огыл верыш лектын да шерганан премий ден премироватлытын.

Промартель пашазын йочаже Галя Балакина национальный костюм ден „Вальс“, „Сербиянка“ танец-шамычым пеш чаплын исполнятлыш. Тудын куштымыж годым калык шинчам пич ыштыде ончен.

Марпромсоюз клубын хор ансамбльже нерген поснак каласыде ок лий, марийский народный муро-шамычым ансамбльын исполнятлымыже, Байрамова ден Рыбакован башкирский, татарский народный муро-шамычым исполнятлымышт кугу вниманийым заслуживатлат. Тыгак нуно „Салика“ пьесын 2-шо актше гыч ик сценым ончыктышт, постановщик Н. С. Потапов йолташ пеш сайын оформитлен, музыкальный сопровождений пеш сылне.

Тиддеч посна моло районысо самодеятельный кружок-шамыч участвоватленыт, эн сай коллектив, индивидуальный исполнитель-шамычлан шерганан премийым присуждатлыме.

О. Васюк.

ВЕСЕЛАН КАНАТ

Лавринов Валя 6-шо классыште идалык мучко „отлично“ отметка дене тунем толын. Тудо школышто пырля тунемме йолташыштланат эре полшен шоген. Урокыш эре сайын ямдылалт толын, учительын мутшым внимательно колыштын, садланак тунеммаште сеҥымашыш шуын.

Валя тений 7-ше классыш похвальный грамота ден вончен да кызыт республиканский „Таир“ пионер лагерьыште веселан кана.

В. И. Шибаков,

Йошкар-Ола район Русско-Кукморский НСШ.

„Марий Ял“ колхозын (Б.Чигашевский ял совет) пасекыже 1930 ийыште организоватлыме, тудо колхозлан кажне ийын шуко доходым пуэ. 1938 ийыште „Марий Ял“ колхоз тиде пасека деч 15.000 теҥге доходым налын.

Снимкыште: „Марий Ял“ колхозын 5-ше №-ан пасекыже.

Фото М. Чуршуковын.

109

Марпединститутын студенткаже Нина Ивановна Табунова йолташ производство деч кӱрылтде парашютный спорт дене овладеватла. 22 июньышто первый прыжокым 800 метр кӱкшыт гыч ыштен.

Снимкыште: Н. И. Табунова йолташ тӧрштымыжӧ деч ончыч. Фото С. Чуршуковын.

МОЛОДЕЖЬЫН ЙОДМЫЖЫМ ОГЫТ ШУКТО

Колхозный молодежь оборонный пашам чот йӧрата, оборонылан ямдылалташ—боевой винтовкым пален шогаш, Ворошиловла лӱен мошташ, противо-воздушный оборонылан тунем шогаш тудын кугу желанийже уло. Но южо колхозышто молодежьын йодмыштым шуктaш, нунын инициативыштым поддержатлаш нигӧат ок тырше.

„Ушемнур" колхозышто (У-Тор'ял район) кодшо ийыштак осоавиахимовский организацийым организоватлыме, тудлан пашам сайын ышташ условият уло. Но тудын руководительже комсомолец Иванов Григорий таче кече мартеат пашам тӱҥалын огыл, тудын кунаре осоавиахим членышт улыт ок пале, мом ышташ кӱлмымат ок шинче, планже уке. Полышым йодаш нигӧ декат огыт обращатле.

Колхозник - комсомолецшамыч Ворошиловский стрелок да ПВХО значоклан нормым сдатлаш кажне кечынак йодын коштыт. А Иванов йолташ тидын нерген шоналтымашат уке.

Но осоавиахимовский организацийлан ни осоавиахим райсовет, ни комсомольский организаций ни могай конкретный, практический полышым огыт оказывайтле.

И. В. Егошин.

Куанен ончышт

Шукерте огыл Кужмари селаш (Ронго район) „Ленин в Октябре" кинофильмым ончыктышт. Кином ончаш пеш шукын погыненыт ыле. Колхозник-шамычлан кино геш келшен.

Т. Таныгин.

ТАСС-ын УВЕРТАРМЫЖЕ

15 май гыч тӱҥалын ятыр иностранный газета-шамыч, квантунский армийысе штабын йоҥгылыш увертарымашешыже основатлалтын, Монгольский Калык Республикын часть ше-шамыч ден японо-манчжурский войска - шамыч коклаште столкновений нерген сведенийым пуат. Тиде жапыштак японский газета-шамыч Монгольский Калык Республикын войска-шамыч да авиацийын ыштыме „кугу" йомдарымашыже - шамыч нерген моктанен кычкырат.

Чынжым Манчжурия дене границыште Буир Нур ер районышто тыгай событий-шамыч лийыныт.

11 майыште Номон Кан Бурд Обо районышто (Буир Нур ер деч юго-востокышкыла да Халхин Гол эҥгер деч 16—20 километрлан востокышкыла) улшо монгольский пограничный застава-шамыч японо манчжурский войска - шамыч могырым кенета нападатлымашлан подвергатлалтыныт да граница деч западышкыла Халхин Гол эҥгердек чакненыт. 12 май гыч тӱҥалын тиде районышто 10 кече годым почти кажне кечын пограничный столкновений лиеденыт, нунылан кӧра \ок могырыват колышо да сусыргышо-шамыч лийыныт. 22 майыште виянгдалтше японо-манчжурский войска-шамыч мемнан часть-шамычым атаковатлаш да МНР территорий кӧргыш пураш тӧченыт, но ятырак йомдарымаш дене граница вес могырыш чактарыме ыльыч. 28 ден 29 майыште япономанчжурский войска - шамыч, Хайлар гыч танк-шамыч, бронемашина-шамыч, артиллерий дене да пеш кугун авиаций дене толшо японский войска-шамычын ятырак подкреплениышым налын, Монгольский Калык Республикын территорийышкыже уэш керылт пуреныт. Монгольский Калык Республикын толшо войскаже-шамыч налетчик шамычым шалатеныт да рассеятленыт. Кредалмаш верыште шуко колышым, сусыргышо - шамычым да вооруженийым кудалтен коден манчжуро-японский войска-шамыч шке территорийышкышт чакненыт.

Тиде кредалмаште манчжуро-японский войска-шамычын 400 утла колышо лийын.

Нине кредалмаште Монгольский калык-революционный армийын 40 колышо да 70 сусыргышо лийын.

Разгромитлыме кум японский штабын,—нунын кокла гыч иктыже полковник Адзумын отрядысе штаб,—захватитлыме документ-шамыч коклаште 23 шо японский дивизийын командирже генерал лейтенант Камацубаран Хайлар 21 майысе подлинный приказше уло. Тиде приказыште генерал Камацубара между прочим „Дивизий шкетшак, шкенжын частьше-шамыч дене Халхин Гол районышто Внешний Монголийын войскажым пытарышаш" манын шкенжын частьше-шамычлан увертара.

Мланде ӱмбалсе войска-шамычын столкновенийышт дене пырля авиацийын столкновенийжат лийын. 28 майыште японский истребитель ден бомбардировщик-шамыч группа границым нарушитлен монгольский армийын кок полевой аэродромжо ӱмбак кенета нападатлен. Ямдылалт шудымо монгольский - советский истребитель-шамыч южыш икмыняр вараш кодынрак кӱзеныт, тидыже противниклан преимуществым пуэн. Тиде кредалмаште монгольско советский авиаций 9 самолетым, а японец-шамыч 3 самолетым йомдареныт. Чумыр шотыштыжо японский самолет-шамычлан шке базышкышт писын чакнен каяшышт логалын. 22 июньышто японо-манчжурский авиаций 120 самолет дене угыч нападатлыш. Монгольско-советский авиаций 95 самолет дене кредалаш пижын. Тиде кредалмаште 31 япономанчжурский самолетым да 12 монгольско-советский самолетым волтен шумо. 24 июньышто японо-манчжурский авиаций угыч, ындыжым 60 самолет дене нападатлен. Монгольско-советский авиаций 60 самолет денак кредалаш пижын да 25 японо - манчжурский самолетым волтен шуэн. Тиде кредалмаште монгольско - советский авиаций 2 самолетым гына йомдарен.

25 июньышто МНР ден Манчжоу-Го границыште нимогай инцидент лийын огыл.

26 июньышто 60 наре численностян истребитель-шамычан японский авиаций Буер Нур ер районышто границым адак уэш нарушитлен. Монгольрыба районышто воздушный бой лийын, тушто 50 советско-монгольский самолет участвоватлен.

Кредалмаш 2 час наре шуйнен да японский авиацийым шалатымаш дене пытен. Бойышто 25 японский самолетым пытарыме. Бой деч вара 3 советско-монгольский самолет пӧртылын огыл. Нуным кычалмаш кая.

27 июньышто Монгольский Народный Республикын территорийыштыже граница деч 120 километр коклалан ӧрдыштӧ улшо Тамцак-Булак районышто адак уэш нападатлен Японо-манчжурский авиацийын количествыже 80 наре истребитель да 30 бомбовозым составитлен. Столкновений кӱчык жаплан лиймаште 7 японский самолетым волтен шумо (нунын кокла гыч кокытшо бомбардировщик). Советско-монгольский авиацийын составше гыч шке базышкышт 6 самолет пӧртылын огыл. Нуно кычалалтыт. Бомбардироватлыме дене Баин-Туменыште кок пӧрт пудырген, тудын годым 5 еҥ сусырген.

ТАСС.

Ната Бабушкина лӱмеш аэроклубын парашютист спорт инструкторжо Н. Т. Спирин йолташ очередной 61 прыжокым совершитлыме деч ончыч летный частьын начальникше А. Т. Канкошев йолташ дене мутлана.

Фото С. Чуршуковын.

Снимкыште: Дружинин йолташ 9 национальный республика-шамычын соревнованийлан гребля дене тренироватла.

Фото М. Чуршуковын.

ОРДЕНОНОСЕЦ КОСТИНА ЙОЛТАШЫН ШКОЛЖО У ТУНЕММЕ ИЙЛАН ЯМДЕ

Орденоносец - учительница Костина йолташын вуйлатыме Сидоровский начальный школа (Йошкар-Ола район) у тунемме ийыште ученик-шамычым сайын вашлияш тӱрыс ямдылалтын. Кӱварым, коҥгам тӧрлатен чиялтыме. Классный доскам, 3 партым угыч налме, тоштыжым тӧрлатыме. Окна-шамычымат угыч сайын шындыме.

У тунемме ийыште ятыр йоча-шамыч 1 классыш толшаш улыт. Нунылан учебник, тетрадь-шамыч кӱлыт. Тидым Костина йолташ шотыш налын да чыла учебный принадлежностьым ямдылен. 1939—40 тунемме ийлан пу ситышын уло. Сидоровский начальный школын пашаже моло школа - шамычланат пример.

Н. С. Потапов.

ПАРТИЙ ДЕН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ЗАБОТЫШТЛАН ТАУ

Партий ден правительствын колхозный мландым разбазариватлыме нерген постановленийышт колхозым пеҥгыдемдымаш да пашаш производительностьым кӱшкӧ нӧлталмашке направитлыме улыт. Тиде постановлений колхозышто лодырь, рвач шамычым кугун разоблачатла,—маныт „Трактор" колхозын колхозникше-шамыч ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-ын „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" постановленийыштым саламлат.

Чынак, але марте тиде колхозышто лодырь-шамыч озаланеныт. Теве Иванов И. Л. 1939 ийлан ульыштен 2,25 трудоденьым веле, туге гынат колхозник-шамыч дене тӧрак льгота дене, приусадебный участок дене пайдаланат. Тыгак А. Иванов уло.

Колхозник-шамыч колхозный производствышто мешатлыше лодырь-шамычым исправитлен пашам большевистски ышташ да уборкылан образцово ямдылалташ обязательствым налыныт.

М. Веденькин.

Комсомолец-стахановец

Ронгинский район „Шуля" колхоз 22-шо июньлан йытын пасушто шӱкшудым сомлен пытарыш. Комсомолец Пегенеев Николай шӱкшудо сомлымаште пашанормым 150—200 процентлан темен шогыш. Тудо ӱмбакыжат тыгак ышташ обязатлалте.

Е. А. Волков.

Врид. отв. редактора—П. В. ЩЕРБАКОВ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната №70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—577. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.